

ZIRLÂI 7-NA

MAY 8–14, 2021

SINAI TLÂNGA SIAM THUTHLUNG

CHÂNGVAWN: “Aigupta-hote chungka ka tih ziate leh, mupui thlâa ka put che u-a, ka hnêna ka hruai thlen zia che u hi in hmû a” (*Exodus 19:4*).

SABBATH CHAWHNÛ

MAY 8

Chhiar Tûrte: *Exodus 19:5, 6; Deuteronomi 1:29–31; 29:10–13; Hosea 11:1; Rome 6:1, 2; 10:3; Thupuan 5:9; 14:12.*

ZIRLÂI THLÎR LÂWKNA: LALPAN Israel nêna inlaichînna an neih dân sawi fiah nâna tehkhin thû a hman chu eng nge ni? Eng tiangin nge Aigupta ram ațanga Israel fâte hruai chhuah an nih dân leh, Sinai Tlânga siam thuthlungte kha mi mal chhandamna nêna in an?

IPA naupang pakhat hi a *accident* avângin damdâwi inah dah luh a ni a. An ûnau hi pasarih lâi an ni a, an harsat vê deuh avângin ei leh in tûr dukkhawp pawh an nei lo thîn. Bawngnhtê takngial pawh nî tin no khat in tûr an nei zo lo va—mî pahnihin no khat in-ințawmin a in hmasa zâwktu chuan a chanvê âia tam a in loh nân a fîmkhur hlê a ngâi thîn a. Hetia damdâwi ina an indah luh hnû rei vak lohah hian, nurse pakhat chu lo kalin no lian tak hian bawngnhtê a rawn keng a. An in lama kham khawp an in theih thîn loh dân te kha ngaihtuah pahin a lo thlîr dauh dauh mai a; tichuan, ‘Eng zât thleng nge ka in ang?’ tiin a zâwt ta tawp mai a. Chutah nurse chuan mittui parawl chung leh, chil lem khalh khalh pahin, ‘A vâiin in vek rawh!’ tiin a chhâng ta a.”—H. M. S. Richards, “Free Grace,” *Voice of Prophecy News*, June 1950, p. 4.

Hê mipa naupang ang deuh hian, hmâsâng Israel-te khân an duh tâwkin chhandamna tuikhur hi an tlân thei thîn a; chutiangin keinî pawhin kan duh zât zât kan in thei bawk. Aigupta bawih

kum za eng emaw zât chhông an tân hnua chhanchhuah a ni ta kha, Pathian khawngaihna târ langtu ropui tak a ni a. Chutiang chiah chuan, sual laka zalênna kan lo neih theih chhan chu Pathian khawngaihna vâng chauh a ni.

SUNDAY

MAY 9

Mupui thlâ-ah

Hmâsâng Israel mîte kha Aigupta sâkhua leh pathian chi hrang hrangten a chiahpiah hneh hlê mai a. Chuvâng chuan Pathian dik tak chanchin te, a thiltum te leh a thatna pawh eng emaw chen chu an theihngihl phah ta hial rêng a ni.

Engtin nge LALPAN a lamah a hmin lêt leh theih ang?

A hmasa berin, Israel mîte kha a hmangaih tak zet a ni tih a lantîr phawt ang a, chu chu bâwih an nihna atâ mak tak maia a chhanchhuahna hmangin a ti ang. Chutichuan, a thuthlung siam chu lo hmangaihna nêna lo chhâng tûrin a sâwm leh ang a. Sinai Tlângah khân a khawngaih avânga thil a lo tihsak tawhte chu a hriattîr phawt a nih kha.

LALPAN Israel mîte Aigupta ram aţanga Sinai Tlâng a hruai thlen dân sawi fiahna atâna tehkhin thu pahniht a hman chu eng nge ni?

Exod. 19:4, Deut. 32:10–12 _____

Deut. 1:29–31, Hosea 11:1 _____

Hêng tehkhin thu pahnihte hian Israel mîte kha (keini pawh a ni tho) Pathianin a mîte chung a rilru put dân engtin nge a hrilh le?

Hêng tehkhin thu pahnihte hian kan Pathianin ţanpui kan ngaihzia a hre Chiang hlê a ni tih a tilang. Sâm 103:13, 14 chhiar la. ‘Mupui thlâ châwi’ tih leh ‘nû leh pâten an fâte an pawm’ ang tih ţawngkamte hian Pathianin kan thatna tûr a ngaihtuahzia a tilang Chiang hlê. Duât takin min enkawl a, ţanpui kan ngaihna lâia min ţanpuiin, min vênghim a, min fuih thatho reng bawk a.

Kawng eng kima mi puitling ni tûra min chher chhuah hi a duh êm êm a ni.

“Mupui hian a notê a ngaihsakin a enkawl uluk hlê mai. Tlâng chhîp sâng taka awm thîn a ni a. A notê-te chu a hnungah puâ-in thingkûng sâng tak tak lêrah a thlawh chhohpui a, chuta tâng chuan thlawh dân an lo thiam theih nân a thlahu lui ta thîn a. A notê chu a la têt tham deuh a, thlawh a la hlâu a nih chuan, mupui pâ zâwk chu a hnuaiyah lo awmin a hnungah a lo paw thîn a; tichuan, thlawh chhohpuiin khâm panga an buzâwlah chuan a han dah ta thîn a ni. Chutiang deuh chuan, Pathian pawhin Israel mîte kha “mupui thlâa ka put che u-a, ka hnêna ka hruai thlen zia che u hi in hmu” tiin a sawi a.”—George A. F. Knight, *Theology of Narration* (Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Company, 1976), p. 128.

Pathianin min ngaihsak dân leh keini’n mi dangte kan ngaihsak dân hi khâikhin la. Heti taka min ngaihsak thinna hian mi dangte pawh ngaihsak lehzual tûrin min tur vê tûr a ni dâwn lo’ m ni?

I thil lo tawn tawhte a tângin mahni hmasialna tel miah lova Pathianin min ngaihsak thinzia tilangtu engte nge sawi tûr i neih le? Chûngte chu in class-ah i sawi chhuak dâwn nia.

THAWH TANNI

MAY 10

Chhandamna Ziârâng Chu

“Chuvângin, Israela thlahte hnênah chuan, ‘Kei Jehova ka ni a, Aigupta-hote phurrit lak atâ hi ka hruai chhuak ang che u a, an bâwiha in awm hi ka chhuahtîr ang che u; nasa taka ngaihtuah che u-in, bân phar meuhvin ka tlan ang che u; ka mê atân ka nei ang che u a, kei in tân Pathian ka ni ang; tichuan kei hi Jehova, in Pathian, Aigupta-ho phurrit lak atâ hruai chhuaktu che u ka ni tih in hria ang “ (Exod. 6:6, 7).

A chûnga Bible châng târ lan hi chhiar la. Hetah hian a hmâa mi ang bawk khân thuthlung inlaichînnaa Pathianin mihringte tâna thil a tihte chu eng nge kan hmuh le (*ka tih thumal a hman tamzia hi lo chhinchhiah la*).

Aigupta bâwih atâ Israel-te chhan chhuah a nihna leh, tuilêt laka Nova leh a chhûngte chhanhim an nihna te kha Mosia lehkhabu-a thil thleng langsâr tak an ni. Hêng thil thleng pahnihte hian chhandamna chanchin hre thiam tûrin min ãnpui a. Israel-te chhan chhuah an nihna phei hi chuan min hriatthiamtîr lehzual hlê a ni.

Israel mîte hnêna Pathianin (Mosia hmanga), “Ka *tlan* ang che u” (*Exod. 6:6*) tih thû a sawi hian a awmzia takah chuan, “In chhûngkaw zînga mi ngei, nangmahni tlantu ka ni ang” (Hebrai tawngin, *go’el*) a tihna a ni.

“[Exodus 6] châng 6-a *tlan* tih thumal hian chhûngkaw member pakhatin chhûngkaw member zînga mî ni vê tho mi dang, leibat tlâk theih loh avânga bâwiha tâng mêk emaw, tân mai hmabâk emaw a tlan chhuah tâk ang hi a kâwk a. Israel hnam pawh khân leiah hian amah tlan chhuaktu tûr chhûng leh khat a nei lo tih a lang a; mahse, Pathian chu Israel-te laina hnâiah lo ãngin, an chhûngkaw zînga mî ngei, anmahni tlan chhuaktu a lo ni ta a ni.”—Bernard L. Ramm, *His Way Out* (Glendale, CA: Regal Books Division, G/L Publications, 1974), p. 50.

Eng tiangin nge sal nihna atâ Pathianin a mîte a “tlan chhuak” tih awmzia hi i lo hriat thiam vê? Anmahni lei chhuahna man atân eng nge a pêk? Chu chuan kan hlut dân engtin nge a tihlan? (*Marka 10:45; 1 Tim. 2:6; Thup. 5:9*.)

Exodus 3:8-ah chuan Pathianin Israel fâte chhan chhuak tûra a “lo chhuk” thû a sawi a. “Chhuk” tih thumal hi Hebrai-hoten mihringte ãnpui tûra Pathian rawn chêt thû an sawina tlânglâwn

tak a ni. Pathian chu vânah a awm a, keini chu leiah kan awm vê thung, chuvâng chuan leia Pathian a “lo chhuk” a nih chauhin min tlan thei dâwn a ni. Chutiang chiah chuan Isua kha kan tân khawvêlah a lo chhukin, a chêng a, hrehawm a tuâr a, a thî a, a thawhleleh tâk bawk avâng chauhin tlan kan lo ni thei a. “Thu chu tîsâ-ah a lo chang a, kan zîngah a awm ta a” (*Joh. 1:14*) tih thu hi min chhandam tûra Pathian *lo chhuk* thu sawina kawng dang leh chu a ni bawk.

THAWHLENI

MAY 11

Sinai Thuthlung

Exodus bu hian thil thleng lian tham tak tak pathum min hrilh a. Tlâng lian tak tak pathum ang deuhin, Aigupta ram aṭanga Israel fâte hruai chhuah an nihna te, thuthlung siam a nihna te leh, Pathian chênna tûr biak bûk sak a nihna te hi thil thleng tê tham deuh zâwk chungah a intiang chho a ni. Hêng thil thleng pathum zîngah pawh hian thuthlung siam thû, Exodus 19–24-a kan hmuh hi a langsar ber a. Exodus 19 aṭanga 24 thu tlângpui hian thil thleng hrang hrangte thlen dân indawt leh inzawm kual vek dân min hrilh.

A hnuai Bible châng târ lante hi a zavâia i chhiar vek hman lo a nih pawhin, thu thlun a nih dâwn leh thlun lâi vêla thil thleng hrang hrangte thlen dân indawt tal hi chu lo en ngun deuh bik ang che:

1. Israel fâte chu LALPAN a hruai chhuah hnû-ah Sinai Tlâng an thleng a, chutah chuan awm hmun an khuar nghâl (*Exod. 19:1, 2*).
2. Pathianin thu thlunpuiah Israel fâte a sâwm (*Exod. 19:3–6*).
3. Israel fâten Pathian sâwmna chu an lo pawm (*Exod. 19:7, 8*).
4. Thuthlung dawng thei tûrin Israel fâte an inbuatsaih (*Exod. 19:9–25*).
5. Thu Sâwm Pêkte puan chhuah a ni (*Exod. 20:1–17*).

6. Thuthlung palâi hna thawktu-ah Mosia a ƣang (*Exod. 20:18–21*).
7. Thuthlung thupui hrang hrangte sawi fiah a ni (*Exod. 20:22–Exod. 23:22*).
8. Thutlung nemnggeh a ni (*Exod. 24:1–18*).

Hê thuthlung hian chhandamna ruahmanah dinhmun pawimawh tak a luah a. Bible-a thuthlung kan hmuhte zînga a palî-na niin (hemi hmâ hian Adama te, Nova te leh Abraham a lo thlunpui tawh a), biak bûk rawngbâwl na ƣan a nih tâk hnû-ah pheï kha chuan Pathian pawh a hmâ a lo inpuan tawh ƣin dânte âia chiang lehzualin a rawn inpuang ta a. Chutichuan, biak bûk kha khawvêl hnêna an puan tûr chhandamna ruahman Israel-te a entîrna kawng pawimawh tak a lo ni ta a ni.

LALPA chuan Israel mîte kha Aigupta bâwih aƣangin tlan chhuak tawh tho mah se, chû tlanna chuan tîsa sal tâna lak atâ zalênna âia awmze ropui zâwk leh pawimawh zâwk a nei a ni tih hre thiam tûrin a duh a. Sualna lak atâ tlan chhuah a duh a, chu chu biak bûk rawngbâwl naa hlimthlâ leh entîrmaten an kawh, Messia inhlanna hmang chauhin a thleng thei baw. Chuvâng tak chuan, khatia sal a nihna atâ tlan chhuah a nih aƣanga rei vak lo, dân pêk a nih hnû deuh lawkah khân biak bûk rawngbâwl na din tûra hrilh an ni a; chû chu Pathianin tlanna ruahman—thuthlung awmze dik tak leh thuthlungin a tum ber ni baw— a puan chhuahna tûr hmun a ni. Thuthlung hi suala tlu tawh mihringte hnêna LALPAN pêk a tum, chhandamna thuthlung a ni lo a nih chuan eng mah lo mai a ni a. Chutiang thuthlung chu Eden Huanah khân puan lo ni tawhin, Sinai Tlângah pawh hian puan a rawn ni leh ta a ni.

Eng vângin nge Pathian leh Israel mîte inkârah khân thuthlung a awm a tûl le? (*Deut. 29:10–13 chhiar la, hetah pawh hian thuthlung chu inlaichînna thil a ni tih i lo hre thiam dân nia.*)

“Chuvângin ka thú in ngaihthlâk tak zet a, ka thuthlung hi in pawm chuan, khawvêl hnam zawng zawng zîngah hian ka tân ro thlan bîk in ni ang; khawvêl pum pui hi ka tâ a ni sî a; tichuan ka tân puithiam chí, hnam thianghlim in ni ang’ tiin hrilh ang che. Hêng thú hi Israela thlahte hnêna i sawi tûr chu a ni” (*Exod. 19:5, 6*).

Hêng chângachte hian LALPAN a thuthlung pawm tûra Israel fâte a sâwm thú kan hmû a. LALPA hian a ko chu ni tho mah se, anmahni duhthlanna pawh ngâichâng lêm lovin a pâwng koh ngawt chu a ni lo tih hria ila. A awmzia chu, LALPA an lo thawhpui vê a ngâi tihna a ni. Aigupta ram atâ hruai chhuah an nihnaah pawh khân an lo thawk tlâng tawh a; LALPAN ti tûra a hrilhthe kha lo ti lo ta se chuan (entîr nân, an kawngka bianga ran thisen tah tih te kha) chhanchhuah an ni hauh lo vang. Chutiang chu thil nih dân a ni.

Tûn tûmah pawh hian LALPA chuan, “In duh emaw, duh lo emaw—ka tân ro thlan bîk leh puithiam chí in ni dân hrim hrim” a ti ngawt lo. Chutiang chu a tih dân a ni ngâi lo va; chutiang chu a ti niin Bible pawh hian a sawi hek lo.

Exodus 19:5, 6 kha chhiar leh a. LALPAN a thupêkte pawm tûrin a hrilh a, chuti a nih chuan rinna avâng ni lovin, thu zawm avânga chhandam ni zâwk kan ni tihna a ni em? Hêng Bible chângte hian chumi chhânna chu hre thiam tûrin engtin nge min puih le? Rome 3:19–24; 6:1, 2; 7:7; Thup. 14:12.

“Chhandamna hi thú kan âwih êm avânga chang kan ni lo; Pathian thilthlâwnpêk, rinnaa lo dawn tûr a ni. Mahse, rinna rah chu thuâwihna a ni thung.”—Ellen G. White, *Krista Panna Kâilâwn*, p. 61.

LALPAN Israel hnam tâna thil tih a tum hi ngaihtuah la: mak tak maiin Aigupta bâwih nihna atâ a chhan chhuak a ni mai lo va, Amâ ro thlân bîk leh puithiam chî-a siam pawh a duh bawk. Amah nêna an inlaichînna chu a chhandamnaa (Aigupta bâwih nihna atâ a chhan chhuak phawt a, nakînah chatuana nunna a pe leh bawk ang) innghat niin, thlarau, rilru leh thil ̣a duhna kawngah pawh an hun lâi khawvêla mîte chung en leh ropui tih khawp hiala siam a tum a ni. Hnam hrang hrangte hnêna chanchin ̣a hrilna hmanrua atân hman a duh a. Chumi an lo chhân lêtna tûra an tih tûr awm chhun chu a thu zawm a ni.

Eng tiang kawngtein nge mi mal taka LALPA kan tawn dân hian vawiin zirlâia kan hmuh ang hi a lan chhuahtîr ang?

NINGÂNI

MAY 13

Thutiamte, Thutiamte (*Exod. 19:8*)

A tîrah chuan eng kim a kal tluang vek niin a lang. LALPAN a mîte a chhan chhuak a, thuthlung thutiamte a hrilh a, anni pawhin an lo pawm thlap bawk; LALPAN ti tûra a hrilh *zawng zawng* chu an ti vek dân a. Hê inremna hi “vâna siam” inremna a ni e pawh kan ti thei ang chu.

Hêng a hnuaia Bible châng târ lante hi chhiar la. Israel mîten thuthlung an lo chhân lêt dân chungchâng eng nge min hrilh hlawm le?

Rome 9:31, 32 _____

Rome 10:3 _____

Hebrai 4:1, 2 _____

Pathianin ti tûra min hrilh chu eng thil pawh lo ni se, Amah nêna kan inlaichînna chu rinnaa innghat a ni tûr a ni. Rinna chu thiltihin a rawn zui vê mai dân a ni. Thil ̣a tih hian, Amah ngawt chuan, rilru thianghlim tak pu chung, tih tak zeta tih, eng

anga tam pawh ni se, Pathian thianghlim mithmuha pawm tlâkah mi a siam thei chuang lo. Israel mîte hun lâi khân a siam thei lo va, tân lâi keini hunah pawh hian a siam thei chuang hek lo a ni.

Bible hian hmun hrang hrangah thil tha tih pawimawhzia sawi uâr hlê tho mah se, eng vângin nge thil tha tih chuan Pathian mithmuha pawm tlâka mî a siam chuan sî loh le?
(*Isa. 53:6; 64:6; Rome 3:23 en la.*)

Vânduathlâk takin, Hebrai mîte khân Pathian thu an âwihna chu chhandamna rah chhuah ni lovin, chhandamna an hlawh chhuah theihna tûr kawng zâwk emaw an ti tlat pek a. Rinna avânga lo thleng *Pathian felna* chu rin chhan ta lovin, dân thu zawm that avânga mi fel nih an tum tlat mai a. Sinai thuthlung kha—inzirtîrna thu chipchiar tak leh, dân chi hrang hrang chu awm tho mah se—thuthlung hmasâte ang bawka khawngaihna thuthlung ni vê tho a ni a. Hê khawngaihna, a thlâwna pêk hian thuâwihna thlentu thinlung inthlâk thlengna a rawn thlentîr thîn. Thuâwih hrim hrim hi chu an harsatna a ni hran lo va (thuthlung hian thuâwih tûrin a phût sî a), thu an âwihna hian a chhandam dân nia an ngâi tlat mai kha a buaithlâk lâi chu a ni. Chhandam nih duh vâng maia thuâwihna chu thuâwihna dik tak a ni sî lo va.

Rome 10:3 chhiar la, a tâwp lam hi chhiar ngun zual deuh bîk ang che. Hetah hian eng thû nge Paulan a sawi? Anmahni felna tihnggeh tumtûte chungah hian eng nge lo thleng thîn? Eng vângin nge mahni felna tihnggeh tumna hian sualna, fel lohna leh helnaah mi a hruai thîn? Keimahni nun theuh inbih Chiang Ila, hetiang thil hi kan lo ti vê reng tho lo maw?

ZIRTÂWPNI

MAY 14

Zir Belhna: Ellen G. White-i lehkhabu, *Thlahtubulte leh Zâwlneite* phêk 277–288, “Aigupta Chhuahsanna” tih te; phêk

289–302, “Tuipui Sen A ʔangin Sinai Tlângah” tih te; phêk 303–317, “Israel-te Hnêna Dân Pêk” tihte chhiar ni se.

“Dân anga sâkhaw kalpui tumna, dânin a phût thilte keimahni chaknaa hlen chhuah tuma beihna hian, saltâna rilru min puttîr ʔhîn a. Mahse, Abrahamama thuthlung—chu chu Krista Isua rin avânga khawngaihna thuthlung a ni—hnuaia kan intukluh chauhin kan tân beisei ʔur a awm. Abrahamama hnêna hril chanchin ʔhâ, amah ngêi pawhin beiseina a lo neih theih phahna kha, keini ʔun lâi huna mîte hnênah pawh hian hril a ni a, chumi azârah chuan beiseina kan nei vê thei ta. Abrahamama khân kan rinna Siamtu leh Tifamkimtu Isua Krista hi a lo thlîr ʔhîn a ni.”—Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, vol. 6, p. 1077.

“Aigupta sala an tân chhông khân Israel mipuite chuan Pathian dânte chu an lo theihngihl hman deuh vek tawh a, ring lo mîte puithûna thil leh tih dânte nêan chawhpawlh nasa lê bawk. Tichuan, Pathianin Sinai Tlângah a hruai a, chutah chuan Amâ âw ngeiin a dânte a puang chhuak ta a ni.”—Ellen G. White, *Thlahtubulte leh Zâwlneite*, p. 339.

Sawih Ho ʔurte:

- ❶ Eng tiang kawngtein nge thuthlung inlaichinna kha Israel mîten taksa leh thlarau lama zalenna an neih theihna ʔura duan a nih? (*Lev. 26:3–13; Deut. 28:1–15.*)
- ❷ Exodus 19:5, 6 chhiar la. LALPAN, “Khawvêl pum pui hi ka ʔa a ni sî a” tih ʔhû a sawi hi ngun takin ngaihtuah ang che. Eng vângin nge hê ʔhû hi thu thlunpui a tum Israel-te hnênah khân a sawi? Eng tiangin nge hê thu awmzia hi Sabbath kan pawm dân hian hre thiam ʔurin min puih le?
- ❸ Kan sualte hi Pathian khawngaihna azârah chauh ngaihdam a ni tih kan hria a. Eng tiangin nge rinna leh ʔhûawihna nun nei thei ʔur hian Pathian khawngaihna kan mamawh a ni tih kan hriat thiam?

KHĀIKHĀWMNA: Pathianin Sinai Tlānga Israel-te a siampui thutlung kha khawngaihna thuthlung a ni a. Anmahni a hmangaihzia leh ngaihsakzia nasa taka lantīrin, Aigupta bāwih nihna atā a chhan chhuak a, tichuan, zalēna an lo neih theihna tūrin thu thlunpuiah a sām zui ta baw k a ni. Israel-te khān thuthlung chu an pawm tūzia sawi tho mah se, hmangaihna a tur chhuah rinna an tlachham hlē thung a. An chanchin tāwp lam kha han thlīr ila, thuthlung nihphung dik tak an hriat thiam lohzia leh, chu thuthlung chu thiltiha chhandamna hlawh chhuah tumna hmangin an tikhaw lo zo ta vek a ni tih kan hre thei ang. Israel-te lo hlawhchham tawhna kha, keini chuan pumpelh kan tum tū a ni a, mi sualte hnēna pēk khawngaihna mak tak mai hi kan ngaihthah vē tū a ni lo.